

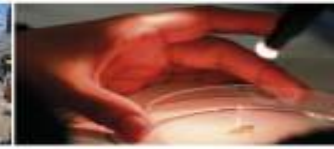
Luchtkwaliteit in de Vallei

*Gemeenten Barneveld, Ede en Scherpenzeel
Omgevingsdienst de Vallei*

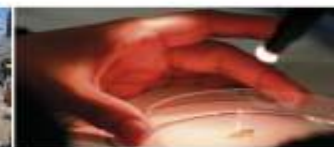
Drankkeet

Presentatie

- **Fijnstof is ongezond (‘goed woon- en leefklimaat’ !)**
- **achtergrondconcentratie**
- **Milieuwetgeving: lijkt weinig effectief**
- **Hoe kan het anders**
- **Cultuuromslag**
- **Dilemma RO en fijn stof → discussie**

Media aandacht groeit

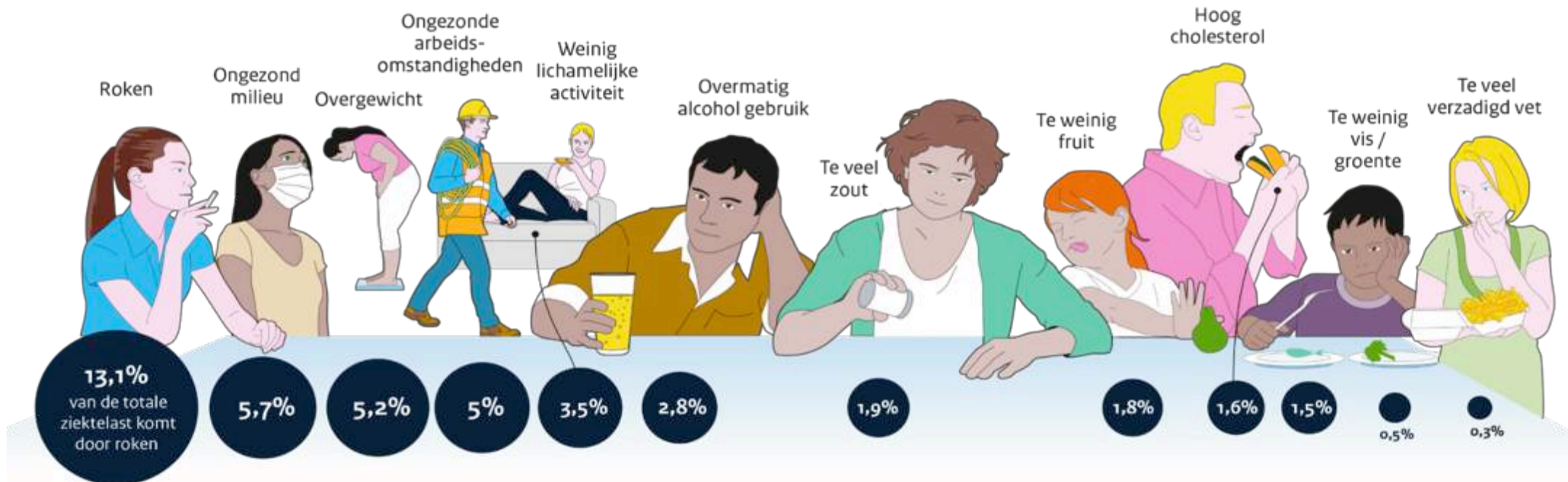

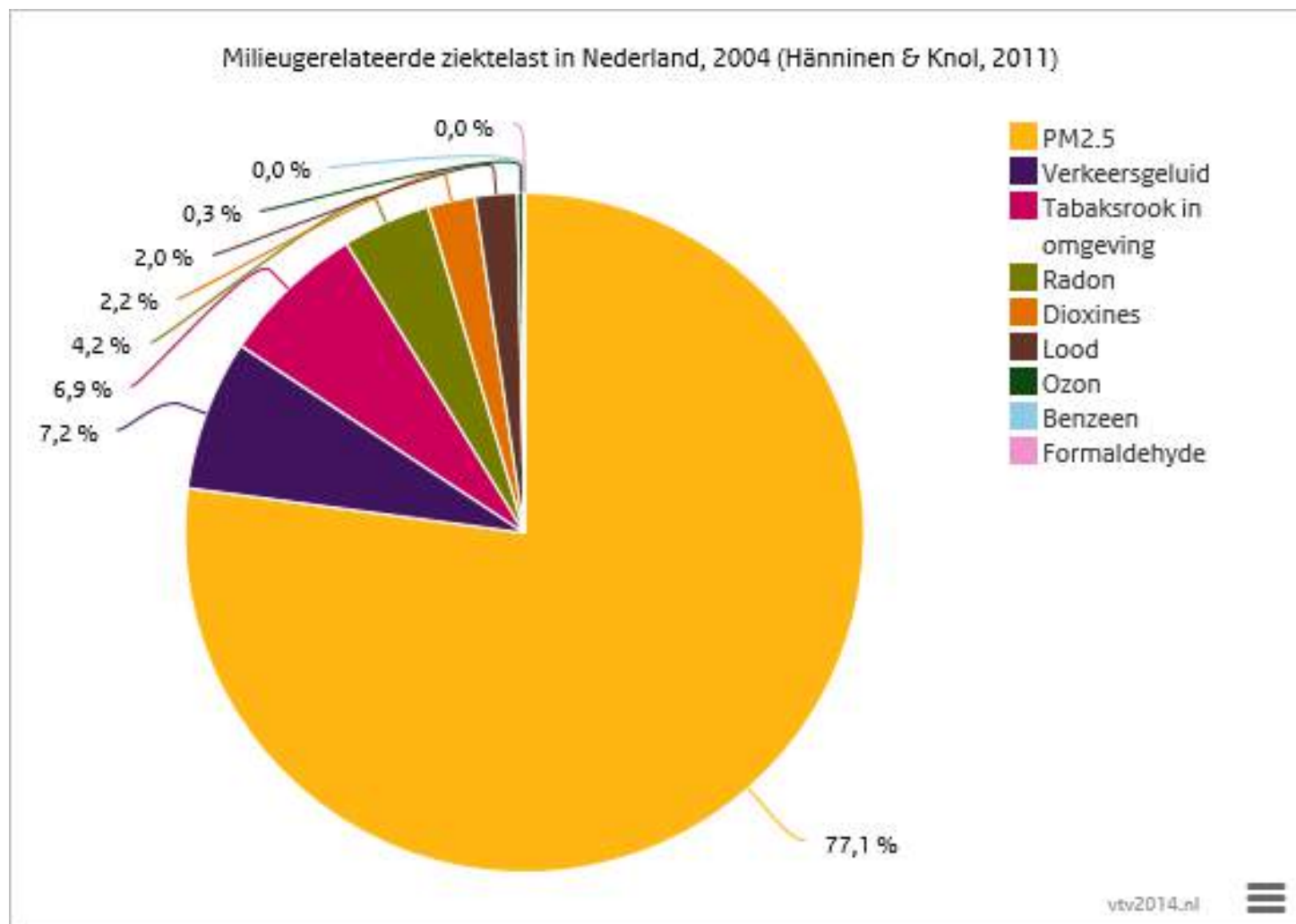
Ziektelast door luchtverontreiniging

5,7% van de ziektelast wordt veroorzaakt door milieufactoren

Uit: Volksgezondheid Toekomst Verkenning
RIVM 2014 GGD Gelderland Midden

Milieugerelateerde ziektelast in Nederland (uitwerking vorige dia aspect milieu)

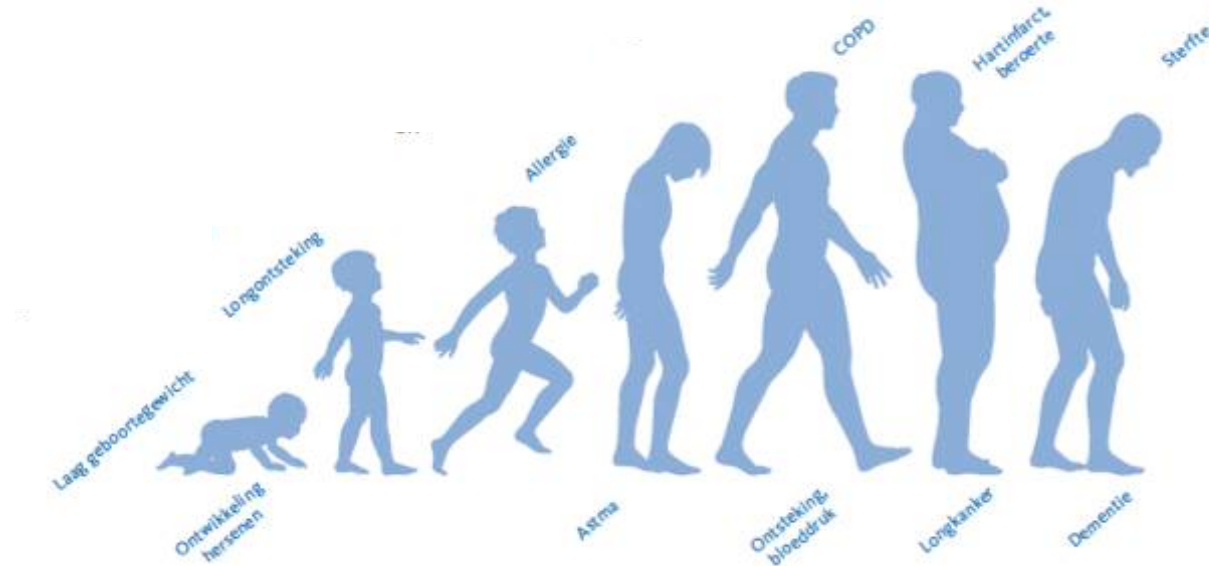
Op basis van DALY berekeningen
(bron: Hänninen & Knol, 2011)

Verwachting:

- verkeersbijdrage aan fijnstof neemt af
- bijdrage veehouderijen en houtstook neemt toe.

Gezondheidseffecten van luchtverontreiniging

Afbeeldingen: Longfonds

**Vieze lucht veroorzaakt
en verergert:**

Longziekten

- Astma
- COPD
- Longkanker

Hart- en vaatziekten

- Hartinfarct
- Vaatvernauwing
- Bloedstolsels

**Bij zwangerschap
grotere kans op:**

- Lager geboortegewicht
- Te vroeg geboren

4.600
spoed
ziekenhuis
opnames per jaar

Ziektelast door PM2,5 in Gelderland (13,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ gemiddeld)

	Absoluut	Percentage
Incidentie chronische bronchitis volwassenen	820	21%
Aantal dagen met beperkte activiteit per jaar	2400000	6%
Aantal verzuimdagen per jaar (werkdagen)	520000	6%
Jaarlijks aantal gevallen van longkanker	160	11%
Jaarlijks aantal kinderen met laag geboortegewicht bij normale zwangerschapsduur	280	20%
Jaarlijks aantal gevallen van postneonatale sterfte	1-2	8%

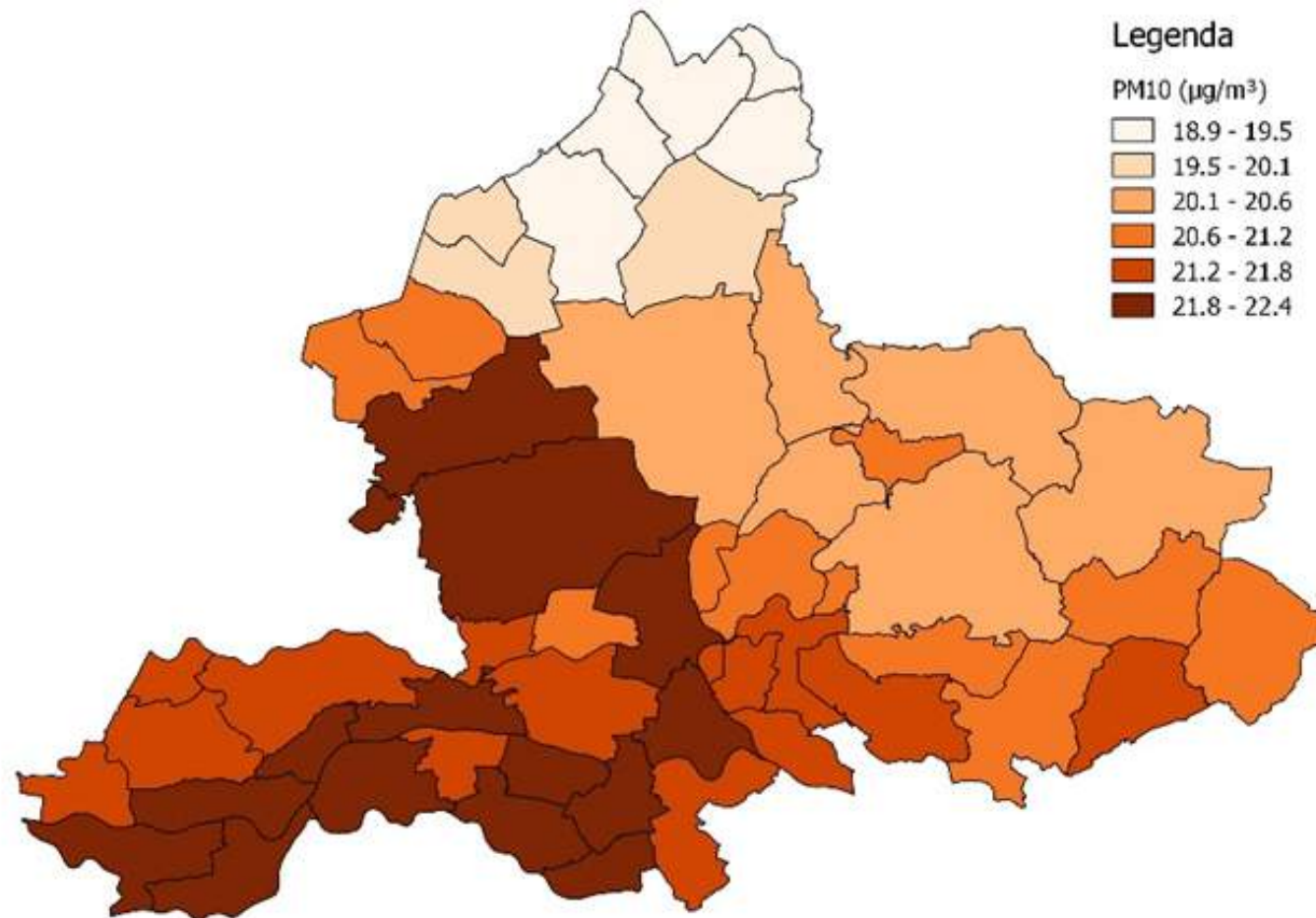

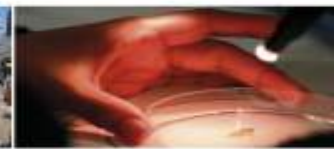
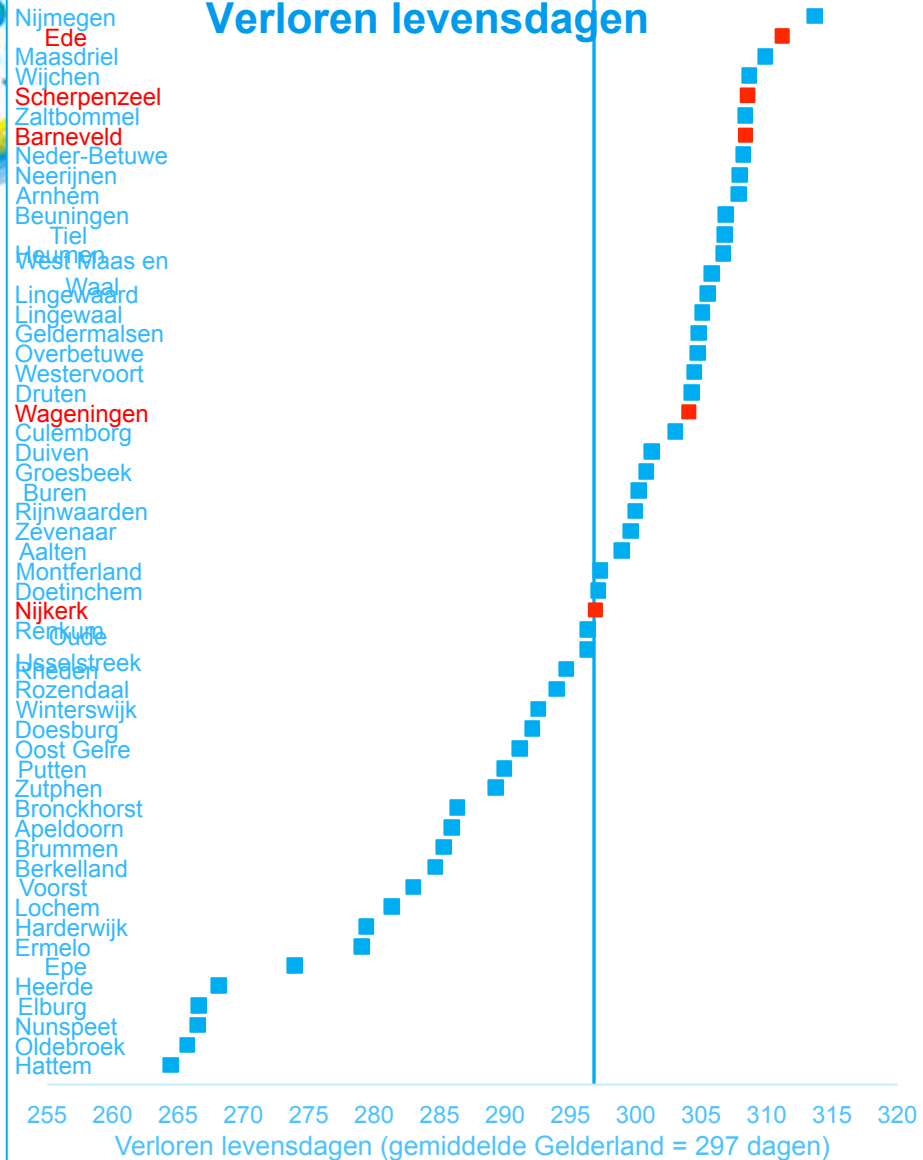
Ziektelast door PM2,5 in Gelderland (13,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ gemiddeld)

Gelderland:

- Mensen sterven 400 dagen eerder a.g.v. luchtverontreiniging.
- Gezondheidseffecten vergelijkbaar met passief roken: 10 sigaretten/dag.

(wat doen we daaraan en vergelijk het eens met bijvoorbeeld acties Externe Veiligheid na Enschede!)

PM10 conc. bij woningen

Let op:

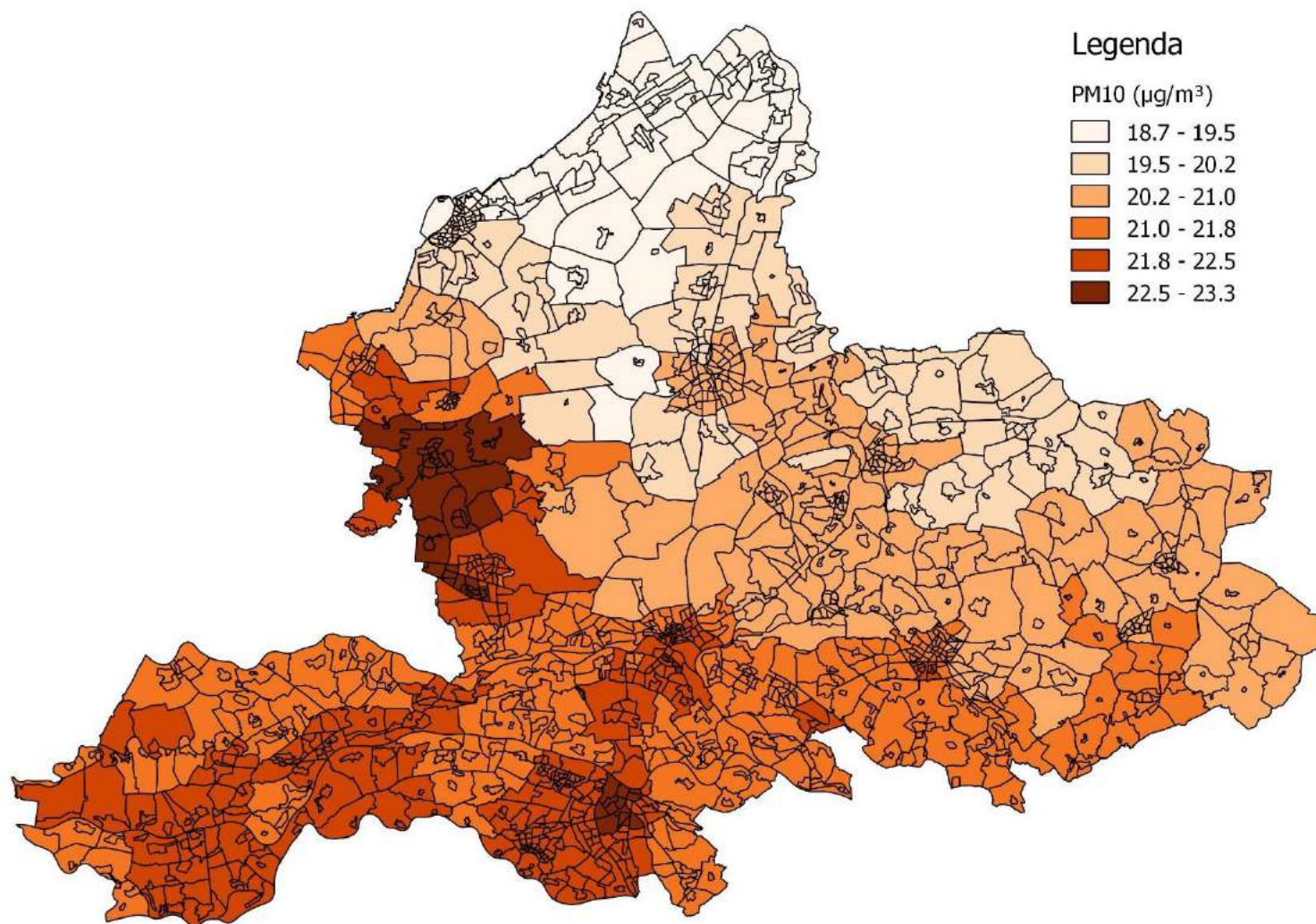
- Aantal ziekdagen?
- Kwaliteit van leven?
- Maatschappelijke kosten
- Gemiddeld per gemeente!

Bron: "Naar een gezonde lucht
in Gelderland" GGD
Gelderland Midden, 2015

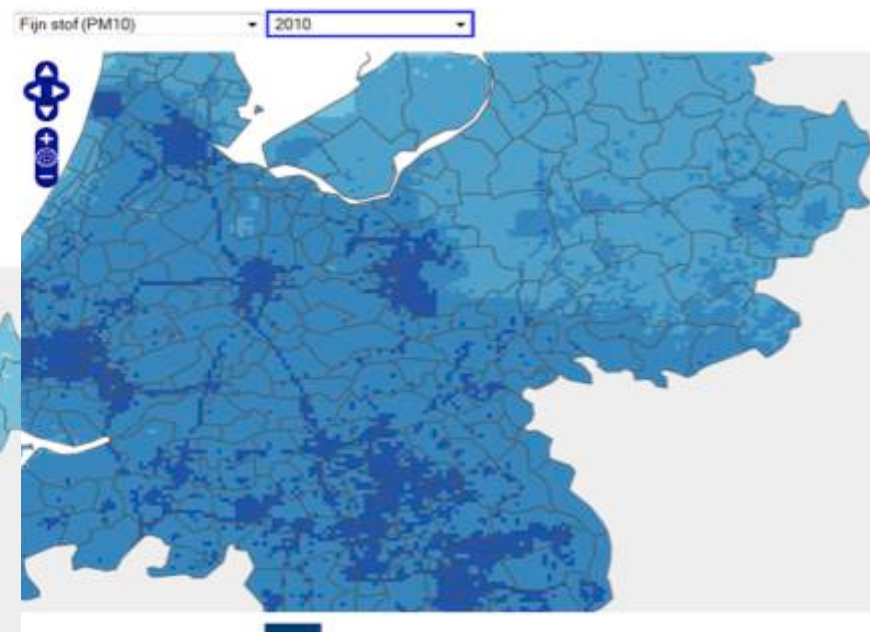
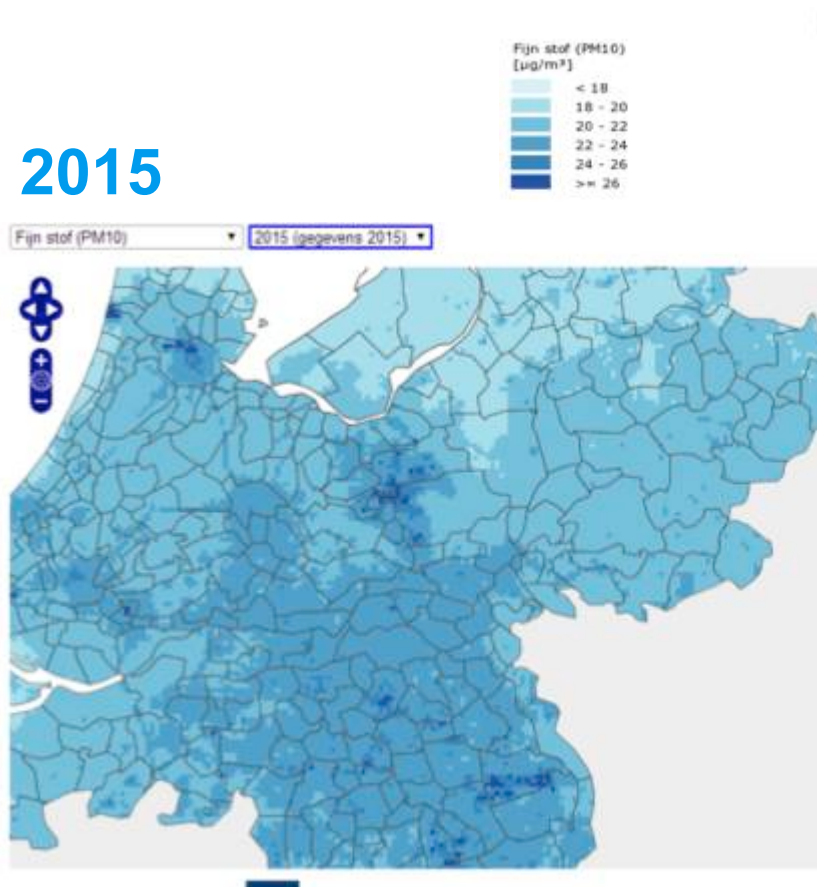

PM10 concentratie bij woningen

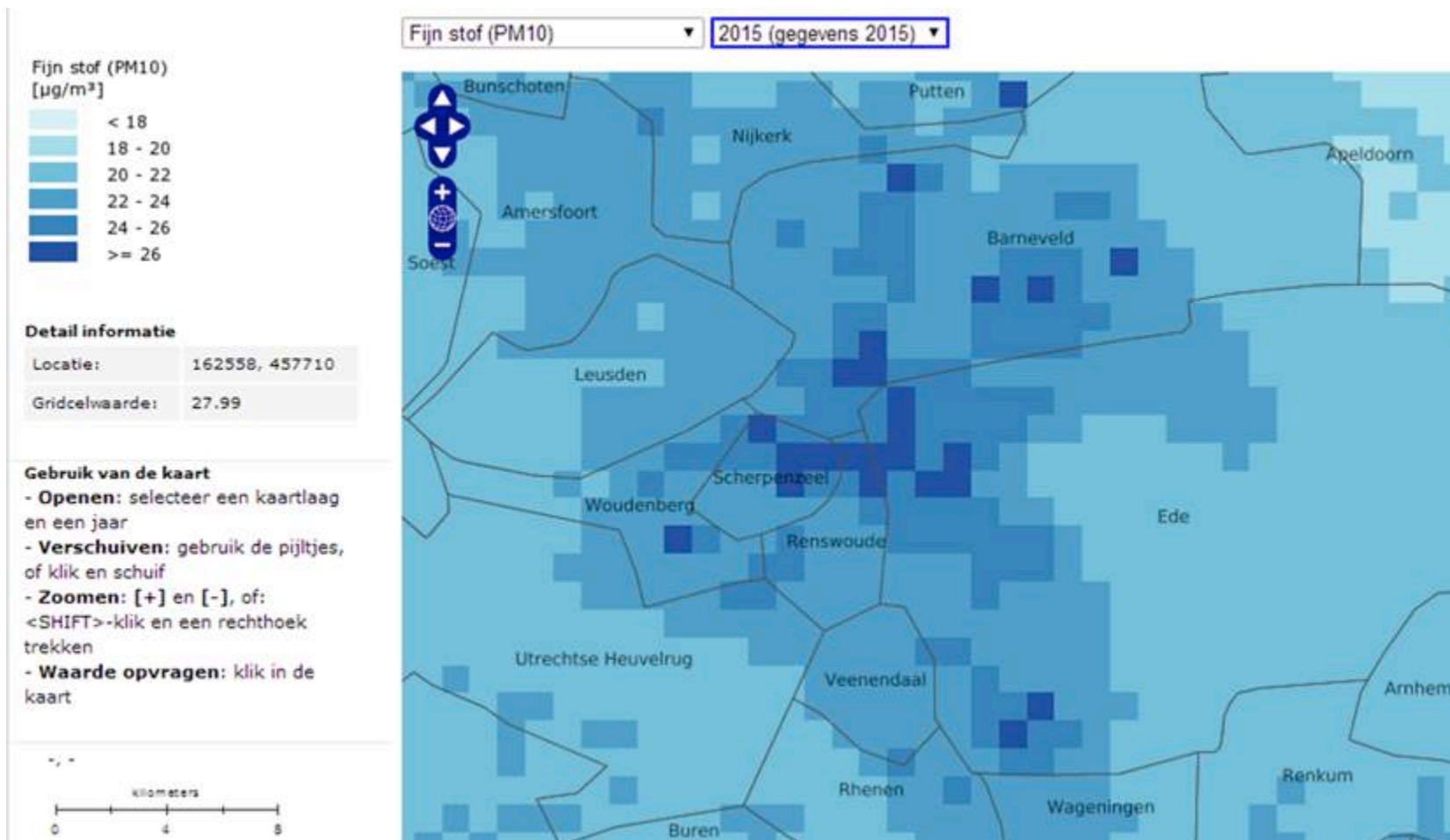

2015

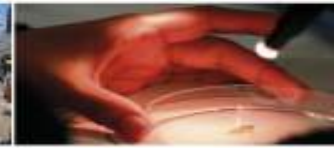
2010

Achtergrondconcentratie fijn stof

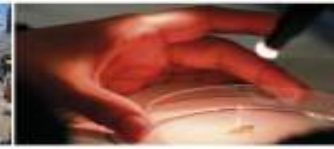

2015		28,17	
2012		26,8	
2010		30,2	
	27,08	31,55	
	27,7	26,9	
	28,6	30,6	
			26,90
			25,4
			27,6
			31,19
			27,4
			28,8
28,86	26,51	27,43	26,39
25,3	24,9	24,8	25,5
30,8	29,1	29,5	28,6
		28,17	
		26,8	
		30,2	

Per gemeente → hoogste AGC in $\mu\text{g}/\text{m}^3$

• Weert	27,56	• West maas en waal	26,71
• (Nederweert	34,4)	• Emmen	20,7
• (Leudal	34,34)	• Aa en Hunze	18,79
• Best	26,04	• NO-polder	23,89
• Breda	<u>< 24</u>	• Deventer	22,7
• Bladel	24,86	• Schouwen-Duiveland	20,14
• (Asten	31,94)	• (Rotterdam	49,72)

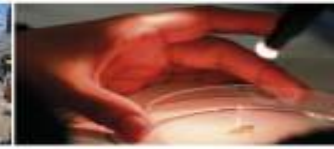

Pluimvee: puur natuurlijk dus ongevaarlijk?

- Zoönosen (Q-koorts)
- Antibiotica-resistente bacteriën (niet te behandelen bacteriële infecties)
- Endotoxinen (verstoring immuunsysteem; luchtwegklachten)

Omwonenden hebben bovengemiddeld vaak gezondheidsklachten → Longontsteking, maagdarminfecties, huidinfecties, Q-koorts.

Nog (te) weinig bekend → Kennisplatform Veehouderij & Humane gezondheid

Milieuwetgeving

- **Nederlands → Besluit huisvesting:**
 - > nieuwe stallen 30% reductie
- **Europees → Wet milieubeheer:**
 - > grens aan belasting
 - > aanpak in programma (NSL)

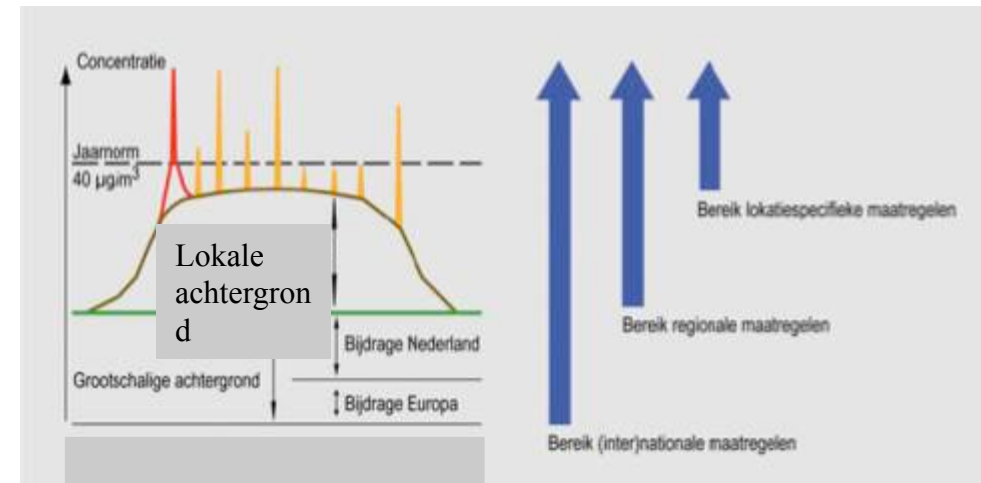

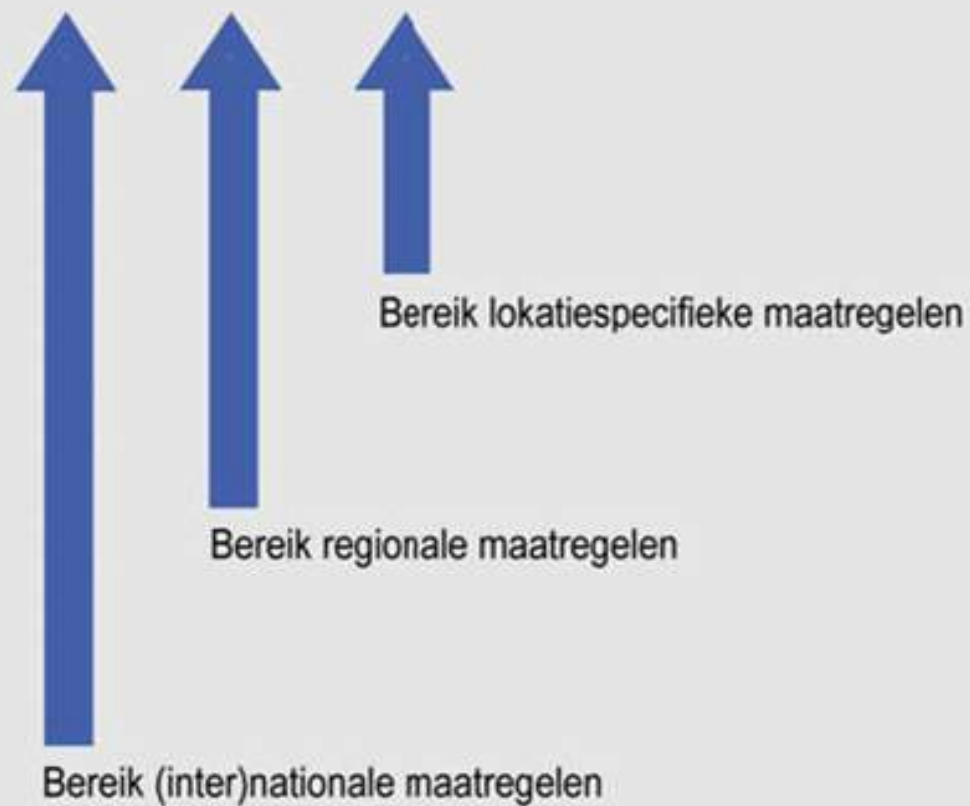
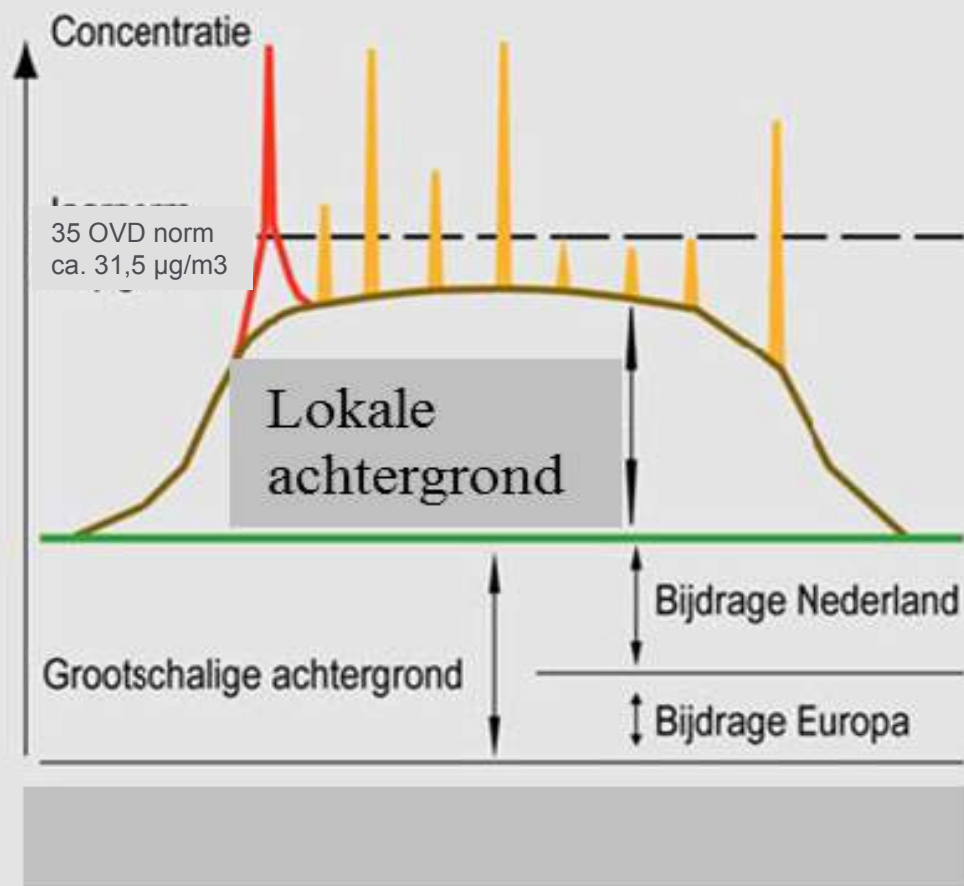
Huidige werkwijze:

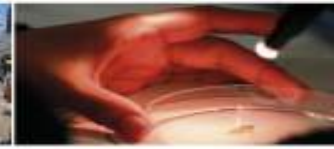
- Gericht op norm bij woning
- Niet op emissiereductie
- Nadruk op vergund recht

Toetsen of vergunning verleend kan, niet of de milieubelasting minder kan

**GEEN
reductie
AGC**

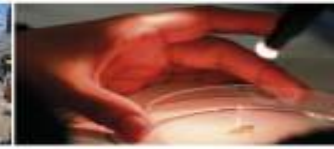

Dus

De sterke drank was het probleem niet, die 'wet' helpt niet

- Probleem → fijnstof / gezondheid
- Specifieke wetgeving (grenswaarde concentratie) werkt niet
- → (Achtergrond)concentratie blijft toenemen

Kan het anders?

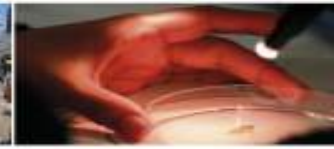

Bedoeling normen luchtkwaliteit (waarom)?

Gezond woon- en leefklimaat.....

Dus minder emissie !!!

Handelen vanuit de bedoeling levert meer op dan
toetsen aan normen....

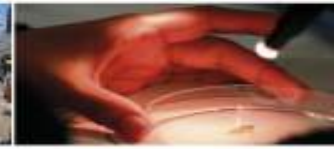

Het kan ook anders: BBT

Best Beschikbare Techniek

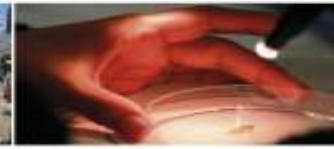
Een techniek is BBT indien:

- Doeltreffend
- Economisch/technisch haalbaar
- Verkrijgbaar

Het kan ook anders: BBT

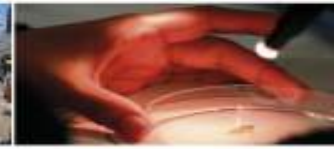
- **Wabo, artikel 2.14**
 - Betrek milieutoestand, milieugevolgen, gebiedsontwikkelingen, mogelijkheden
 - Houd rekening met milieubeleidsplan (Art. 4.16 Wm)
 - Neem in acht dat tenminste BBT wordt toegepast
- **Wabo, artikel 2.30 + 2.31**
 - Het BG beoordeelt regelmatig de voorschriften van een vergunning en wijzigt deze indien nadelige gevolgen verder beperkt kunnen worden.

Het kan ook anders: BBT

InfoMil:

- BBT voor fijnstof-reductie bij veehouderijen
- Wabo art. 2.14 → niet Besluit huisvesting:
- Bedrijven moeten BBT toepassen;
- Vergunning weigeren indien geen BBT

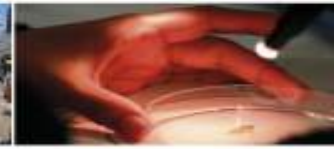
Het kan ook anders: C&H

- C&H (12^e tranche, Nederweert) art. 7q:
Bij beschikking maatregelen voorschrijven om FS-emissie verder te beperken → voor bedrijven zonder ontwikkelplannen.
- Toelichting: bij vergunningplichtige bedrijven → 2.30 + 2.31 Wabo
- Toelichting: meldingplichtig bedrijf met ontwikkelplannen → maatwerkvoorschrift o.b.v. art. 8.42 Wm, mits het aspect niet uitputtend is geregeld.

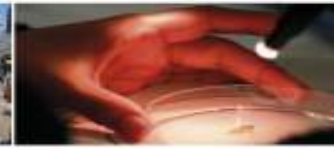
Het kan ook anders: MER

- MER is bedoeld voor alternatieven met een hoger ambitieniveau dan de norm
- Art. 7.35 m.e.r.: Bij een m.e.r.-plichtig besluit mag het BG voorschriften opnemen ongeacht de beperkingen die in de wettelijke regeling zijn gesteld.
Oftewel:
Besluit een BG tot MER-plicht dan mag een beschreven maatregel (milieuvriendelijk alternatief) worden voorgeschreven.

praktijkvoorbeeld uitbreiding veehouderij

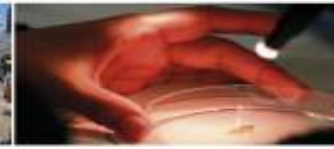
“Gebruikelijk”	• Bestaande stal, standaard • Nieuwe stal, standaard	• Emissie x 2
Variant 1	• Bestaande stal, standaard • Nieuwe stal + warmtewisselaar	• Emissie x 1,87
Variant 2	• Bestaande stal, standaard • Nieuwe stal + optimale warmtew.	• Emissie x 1,75
Variant 3	• Bestaande stal + ionisatielampen • Nieuwe stal + warmtew. en i-lampen	• Emissie x 1,18

BBT voor de landbouw: cultuuromslag

- Nogmaals: vergund recht.
 - Vergunningverlening = vinkjes plaatsen.
 - Zo zijn we het gewend
- +
- Onwelkome boodschap: voorzichtig bestuur → niet dwingen maar **VERLEIDEN**

Economie bedrijf: doet het pijn?

- Dwingen of verleiden tot BBT: kost het of levert het op?
- Mestdroogtunnel → mestafzet goedkoper !
- Warmtewisselaar → besparing energiekosten + beter stalklimaat
- Ionisatielampen → gezonder stallucht – beter resultaat ??

Er is meer inzicht nodig o.g.v. saldo financiële gevolgen

Dilemma RO – fijn stof

- Fijn stof leeft (nog) niet binnen RO
- Aandacht binnen plannen afhankelijk van aanlevering vanuit 'milieu'
- Bij problemen weinig opties , maakt het niet geliefd
- Ook vanuit omgeving weinig aandacht voor dus nog klein risico

Andere ervaringen?

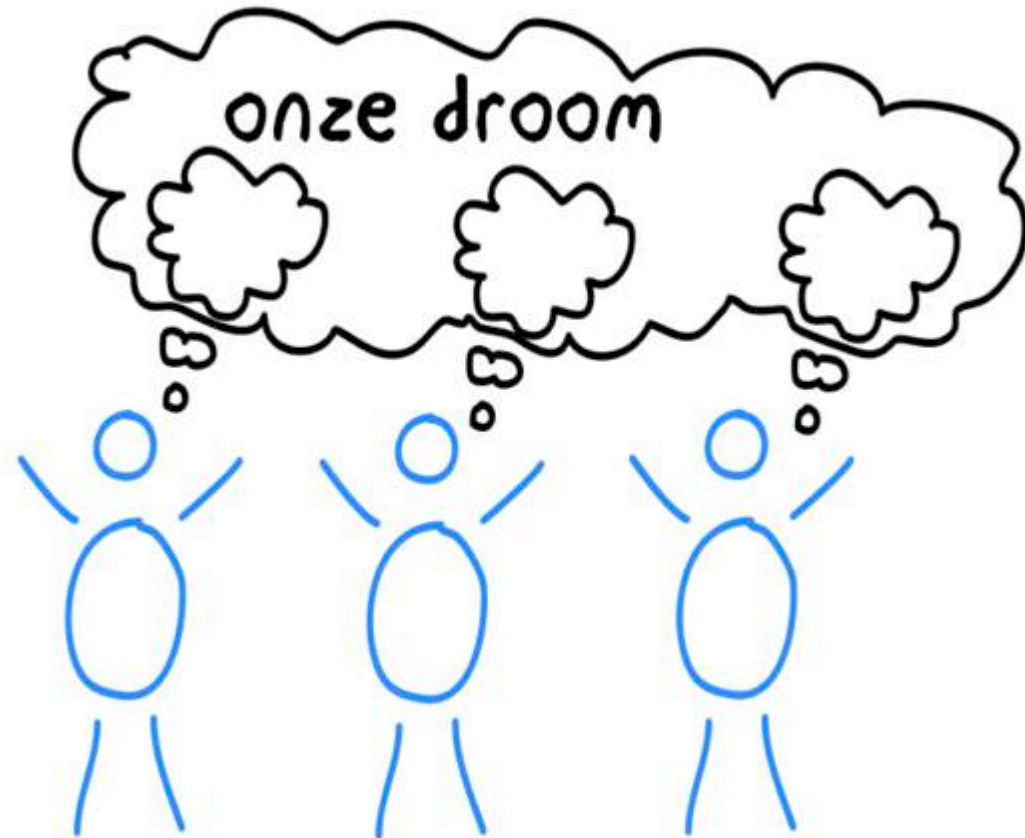
Stof tot praten:

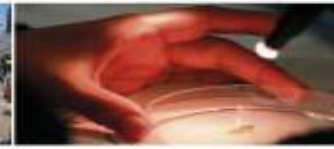
- **Luchtkwaliteit verbeteren heeft urgentie nodig (PM10, geur,...)**
- **Problematiek gemeentegrens en provinciegrens overschrijdend**
 - Hoe gezamenlijke verantwoordelijkheid vormgeven?
 - Hoe zorgen voor een landelijk gelijk speelveld?
- **Kracht sector, keten en kennisinstellingen benutten**
 - Hoe samenwerking vormgeven?
- **Kansen nu al oppakken vanuit focus op gezonde leefomgeving**
 - Breed implementeren benadering vanuit de bedoeling

Droom – naar een beter buitengebied

- Hoe ziet de droom eruit?
- Stip op de horizon

Welke scenario's kansrijk?

- Middels beleid richting geven - lokaal beleid of regionaal
- Middels aanvullende stringenter toepassing BBT
- Middels communiceren voorbeelden / informatieverstrekking
- Vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid..... Gedragen door alle stakeholders, zonder extra of strengere normen.

Discussie Rol RO-beleid

- Kan RO beleid bijdragen aan een verbetering van de luchtkwaliteit ?
- Op welke schaal dan? Lokaal, regionaal en of landelijk
- Wat is kansrijk en effectief ? Ervaringen uitnodigingsplanologie enz..?

ZO

**DAT WAREN
DE REGELS**

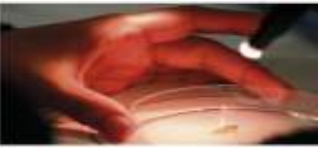
**DAN GAAN WE
NU OVER NAAR
DE REALITEIT**

Loesje

Postbus 1045

8301 BA Arnhem

www.loesje.nl

Discussie toepassen BBT

- Lokaal of landelijk ?
- Hoe sturen ?
- Hoe in praktijk brengen?
- Hoe zorgen voor de cultuuromslag en acceptatie?

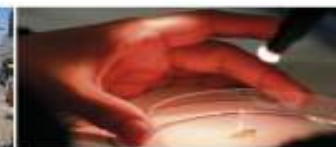
Communicatie stakeholders

Over nut en noodzaak en geslaagde voorbeelden

- Wat is daarvoor nodig?
- Is er voldoende informatie?
- Wordt er veel gedeeld in de sector?
- Hoe alle stakeholders verbinden/betrekken?
- Ervaringen?

**WAAROM
MOEILIK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

droom of werkelijkheid?

